

Fylkesmannen i Vest-Agder

Miljøvern avdelingen

Saksbehandler: Edgar Vegge og Ørnulf Haraldstad
Tlf.: 38 17 60 00

Deres ref.:
Vår ref.: 2011/4004

Vår dato: 03.10.2011
Arkivkode: 443-0

Direktoratet for naturforvaltning
Postboks 5672 Sluppen
7485 Trondheim

Fylkesmannens innspill til regulering av fisket etter anadrome laksefisk 2012

Vi viser til brev datert 14.9.2011 med retningslinjer for fiskereguleringene.

Elveeierlagene har kommet med egne forslag. Alle forslagene er lagt ved i sin helhet.

Vi gir først en oppsummering av bestandssituasjonen for laks i fylket. Deretter vurderer vi innspillene fra elveeierlagene, og gir vårt eget forslag til reguleringer.

Ørnulf Haraldstad har håndtert Lygna.

Bestandssituasjonen for laks i Vest-Agder

En oppsummering av bestandssituasjonen og anbefalingene fra Vitenskapelig råd for lakseforvaltning følger nedenfor.

Elv	Status	Anbefaling fra Vitenskapelig råd
Kvina	<ul style="list-style-type: none"> Gytebestandsmål (kg hunner): 1875 (1406-2813) Prosentvis måloppnåelse 2009-2010 (gj.snitt): 49 % Prosentvis måloppnåelse 2006-2010 (gj.snitt): 61 % 2010-sesongen var spesiell med ekstremt lav vannføring og lite fiske. 2011: god vannføring, god oppgang av mellomlaks, brukbare fangster, men ikke på samme nivå som i resten av fylket. Elva kalkes. Laksebestanden er under reetablering. Positiv utvikling siden kalkingen startet. Ikke kultivering. Oppdrettslaks: < 5 % siste fem år.	Forvaltningsmålet er langt fra oppnådd for denne bestanden og beskatningen bør reduseres svært mye for å sikre oppnåelse av gytebestandsmål (råd 4). Beskatningen er imidlertid allerede vurdert til å være svært lav. Bestanden er også under etablering etter at den gikk tapt på grunn av forsuring, og bestanden er i generell positiv utvikling. Det var sannsynligvis ikke et høstbart overskudd i 2010.
Lygna	<ul style="list-style-type: none"> Gytebestandsmål (kg hunner): 1889 (1417-2834) Prosentvis måloppnåelse 2009-2010 (gj.snitt): 64 % Prosentvis måloppnåelse 2006-2010 (gj.snitt): 47 % 2011: god vannføring, svært god oppgang av mellomlaks, fangstrekord i nyere tid (2,7 tonn avlivet + 0,36 tonn gjenutsatt) til tross for stramme reguleringer. Elva kalkes. Laksebestanden er under reetablering. Positiv utvikling siden kalkingen startet. Ikke kultivering. Oppdrettslaks: < 5 % siste fem år.	Forvaltningsmålet er langt fra oppnådd for denne bestanden og beskatningen bør reduseres svært mye for å sikre oppnåelse av gytebestandsmål (råd 4). Beskatningen er imidlertid allerede vurdert til å være svært lav. Bestanden er også under etablering etter at den gikk tapt på grunn av forsuring, og bestanden er i generell positiv utvikling. Det var sannsynligvis ikke et høstbart overskudd i 2010.

Audna	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Gytebestandsmål (kg hunner): 1210 (605-1815) ▪ Prosentvis måloppnåelse 2008-2009 (gj.snitt): ca. 75 % ▪ Prosentvis måloppnåelse 2006-2010 (gj.snitt): ikke vurdert ▪ 2010-sesongen var spesiell med ekstremt lav vannføring og lite fiske. Vitenskapelig råd har ikke vurdert måloppnåelse pga. de spesielle forholdene. ▪ 2011: god vannføring, svært god oppgang av mellomlaks, fangstrekord i nyere tid (ca. 3,4 tonn avlivet + 0,2 tonn gjenutsatt) til tross for stramme reguleringer. ▪ Elva har vært kalket i 20 år. ▪ Laksebestanden er under reetablering. Positiv utvikling siden kalkingen startet. ▪ Lakserogn legges årlig ut i elva. ▪ Oppdrettslaks: < 5 % siste fem år. 	<p>Vår generelle vurdering tilsier standardrådet "Forvaltningsmålet er langt fra oppnådd for denne bestanden og beskatningen bør reduseres svært mye for å sikre oppnåelse av gytebestandsmål" (råd 4). Denne vurderingen er imidlertid svært usikker på grunn av de svært dårlige fangstforholdene og lave vannføringen i 2010. Mye fisk kan ha vandret opp etter sesongslutt (som øker gytebestanden) eller feilvandret til andre vassdrag (som kan ha redusert gytebestanden). Restriksjonene er nå stramme og fiskeforholdene tilsier at beskatningen allerede er svært lav.</p>
Mandals-elva	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Gytebestandsmål (kg hunner): 5155 (3866-7733) ▪ Prosentvis måloppnåelse 2009-2010 (gj.snitt): 100 % ▪ Prosentvis måloppnåelse 2006-2010 (gj.snitt): 135 % ▪ 2011: god vannføring, svært god oppgang av mellomlaks og gode fangster (ca. 7,3 tonn avlivet + 0,76 tonn gjenutsatt) til tross for stramme reguleringer. ▪ Elva kalkes. ▪ Ikke kultivering nå lenger (stanset siden behovet er lite). ▪ Oppdrettslaks: < 5 % siste fem år. 	<p>Forvaltningsmålet er nådd for denne bestanden og det er ikke nødvendig med ytterligere tiltak for å redusere beskatningen (råd 1).</p>
Songdals-elva (Søgne-elva)	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Gytebestandsmål (kg hunner): 559 (419-838) ▪ 2010: Vitenskapelig råd antar en måloppnåelse på 128-175 % på bakgrunn av gytefisketelling. ▪ Påbud om gjenutsetting av all laks i 2010 og 2011. ▪ Ingen kultivering. ▪ Oppdrettslaks: < 5 % siste fem år. 	<p>Fordi det ikke ble åpnet for laksefiske i vassdraget i 2010 og fordi rapporteringen av tidligere års fangster er oppgitt å ha relativt store mangler, er det ikke gitt standard beskatningsråd. Gytefisketellingene fra 2010 viser at det er et høstbart overskudd dersom innsiget blir i samme størrelsesorden som i 2010.</p>
Otra	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Gytebestandsmål (kg hunner): 2341 (1756-3511) ▪ Prosentvis måloppnåelse 2009-2010 (gj.snitt): 97 % ▪ Prosentvis måloppnåelse 2006-2010 (gj.snitt): 162 % ▪ 2011: god vannføring, god oppgang av mellomlaks, men fangstene har ikke økt som i de andre og mindre elvene (ca. 6,3 tonn avlivet + 0,38 tonn gjenutsatt). Dette kan skyldes at de andre (særlig Tovdalselva) hadde godt med vann denne sesongen og feilvandringen til Otra ble lav. ▪ Noe skjellsandkalking i sidebekker og innsjøkalking i nedbørfeltet. ▪ Oppdrettslaks: < 5 % siste fem år. 	<p>Denne bestanden tåler sannsynligvis høyere beskatning dersom sjøoverlevelsen blir som i de senere år (råd 0).</p>
Tovdals-elva	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Gytebestandsmål (kg hunner): 3721 (2791-5582) ▪ Prosentvis måloppnåelse 2009-2010 (gj.snitt): 37 % ▪ Prosentvis måloppnåelse 2006-2010 (gj.snitt): 36 % ▪ 2011: god vannføring, svært god oppgang av mellomlaks, fangstrekord i nyere tid (ca. 2,3 tonn avlivet + 0,6 tonn gjenutsatt) til tross for stramme reguleringer. ▪ Elva kalkes. ▪ Laksebestanden er under reetablering. Positiv utvikling siden kalkingen startet. ▪ Lakserogn legges årlig ut i elva. ▪ Oppdrettslaks: < 5 % siste fem år. 	<p>Forvaltningsmålet er langt fra oppnådd for denne bestanden og beskatningen bør reduseres svært mye for å sikre oppnåelse av gytebestandsmål (råd 4). Dette er imidlertid en bestand i etablering etter at den opprinnelige bestanden gikk tapt på grunn av forsuring. Beskatningen er sannsynligvis allerede lav etter de innførte restriksjonene. Det var sannsynligvis ikke et høstbart overskudd i 2010.</p>

For vassdragene Sireåna og Fedaelva har vi brukt NASCO sin føre-var prosedyre for å vurdere bestandssituasjonen for laks og gi forslag til tiltak, jf. vedlegg. Vi har oppsummert bestandssituasjonen i tabellen nedenfor.

Elv	Status
Sireåna	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Gytebestandsmål (kg hunner): 163 ▪ Bestanden regnes som tapt (kategori 1). Det går årlig laks opp i elva, men vi tror det meste av laksen stammer fra andre vassdrag. Mangel på ungfisk gjør at bestanden regnes som tapt. ▪ I Logsbekken (en liten sidebekk) er vannkvaliteten god pga. tilsig fra steinfyllingsdammen ved Titania og her produseres det lakseunger, men vi regner at antallet gytehunner er lavt siden bekken er så liten (kanskje 10-20 stk). ▪ Forsuring hindrer reetablering av en laksebestand, mens reguleringsinngrep begrenser produksjonsarealet.
Fedaelva	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Gytebestandsmål (kg hunner): 73 ▪ Bestanden regnes som tapt (kategori 1). Det går årlig noe laks opp i elva, men vi tror det meste av laksen stammer fra andre vassdrag. Mangel på ungfisk gjør at bestanden regnes som tapt. ▪ Forsuring hindrer reetablering av en laksebestand.

Lundeelva regnes ikke som laksevassdrag. Elva er lita og har ikke, så langt vi vet, hatt en egen laksebestand.

Sireåna

Åna-Sira Elveierlag ønsker å utvide fisketida til perioden 1. juni – 20. september (i dag: 1. juli – 31. august) og øke døgnkvota fra 1 til 2 laks. De er primært imot gjenutsetting siden dette fører til unødig lidelse for fisken. De ønsker å fortsette å frede sjøaure.

Laget begrunner forslaget med at elva er sterkt påvirket av regulering uten krav til minstevannføring. I store deler av fiskesesongen er det umulig å fiske på grunn av mangel på vann. Dette skjer i de periodene som kraftverket står stille. I årets sesong opplevde fiskerne 22 døgn med mer enn 8 timers stans. Dette begrenser fisket i stor grad. I tillegg sender kraftverket kaldt smeltevann ut av tunnelen i lang tid ut over sommeren. Dette gjør at laksen kommer seint opp i elva, helst etter at fisket er avsluttet. Dermed gir ikke fangststatistikken et riktig bilde av hvor mye laks som kommer opp i elva.

Vår vurdering

Organisering	God. Alle grunneierne er med i laget. Stavanger kommune har fiskeretten på Rogalandssida av elva, men laget forvalter fisket på vegne av kommunen.
Oppsyn	Brukbart.
Fangstrapporering	God, men mangler rapportering underveis i sesongen.

Vi er enig med laget i at vannføringa i elva er spesiell. Kjøringa av Åna-Sira kraftverk har alt å si for vannmengden. Sidevassdragene har ingen betydning i denne sammenhengen og det er heller ingen krav til minstevannføring. Det er også en kjennsgjerning at laksen kommer seint opp i elva. Årets sesong viser akkurat dette. Mens de andre elvene har opplevd god oppgang har laksen drøyd med å komme opp i Sireåna. Ut fra sjøfangstene i området skyldes ikke dette mangel på laks i sjøen. I så måte er vi enig med laget i at sesongen kunne vart lenger inn i september.

Retningslinjene sier at sesongen kun kan forlenges ut i september dersom bestanden tåler det og det er forsvarlig og sterkt ønskelig ut fra lokale forhold. Vi regner at laksebestanden i elva er tapt. Laksen som går opp må være villfisk som feilvandrer. Så lenge vannkvaliteten ikke blir bedre vil vi ikke få etablert noen ny bestand. Laks som er vandret opp i elva seint i sesongen vil trolig ikke vandre ned igjen for å finne andre elver. Fisken gyter, men ungfisken stryker med pga. av vannkvaliteten. Sånn sett tror vi ikke at å frede laksen i Sireåna vil styrke bestandene i de andre elvene. Ut fra dette mener vi at det er forsvarlig å strekke sesongen ut i

september. Laget ønsker også å starte fisket den 1. juni og ha 2 laks på døgnkvota. Vi mener imidlertid at det blir galt å legge opp til friere reguleringer her enn i de andre elvene. For å kunne forlenge sesongen til 20. september mener vi at dagens sesongstart og kvote på 1 laks må opprettholdes.

For å sikre nok gytehunner til Logsbekken (10-20 stk.) mener vi at det ikke må åpnes for fiske i bekken.

Fedaelva

Det er ikke kommet innspill fra Fedaelva. Før runden i 2010 fantes det ikke noe grunneierlag og fangstrapporteringen baserte seg på en ringerunde blant lokale fiskere. Siden det ikke forelå noe grunnlag for bestandsvurderinger, for eksempel god fangstrapportering eller gytetelling, stengte vi fisket i elva. Det er fortsatt ikke skjedd noe med organiseringen og vi foreslår å ikke åpne for fiske i elva. Dersom lokal organisering og god fangstrapportering kommer på plass bør saken kunne vurderes på nytt.

Kvina

Kvina Laksefiskerier foreslår å forlenge sesongen til og med 31. august (i dag stanser fisket 25. august). De ønsker en døgnkvote på 2 laks med utsetningspåbud for laks > 7 kg. De foreslår at sjøauren fortsatt skal være fredet og at oppdrettslaks skal være unntatt fra kvoten. De ønsker å stramme inn underveis i sesongen dersom lakseoppgangen er dårlig.

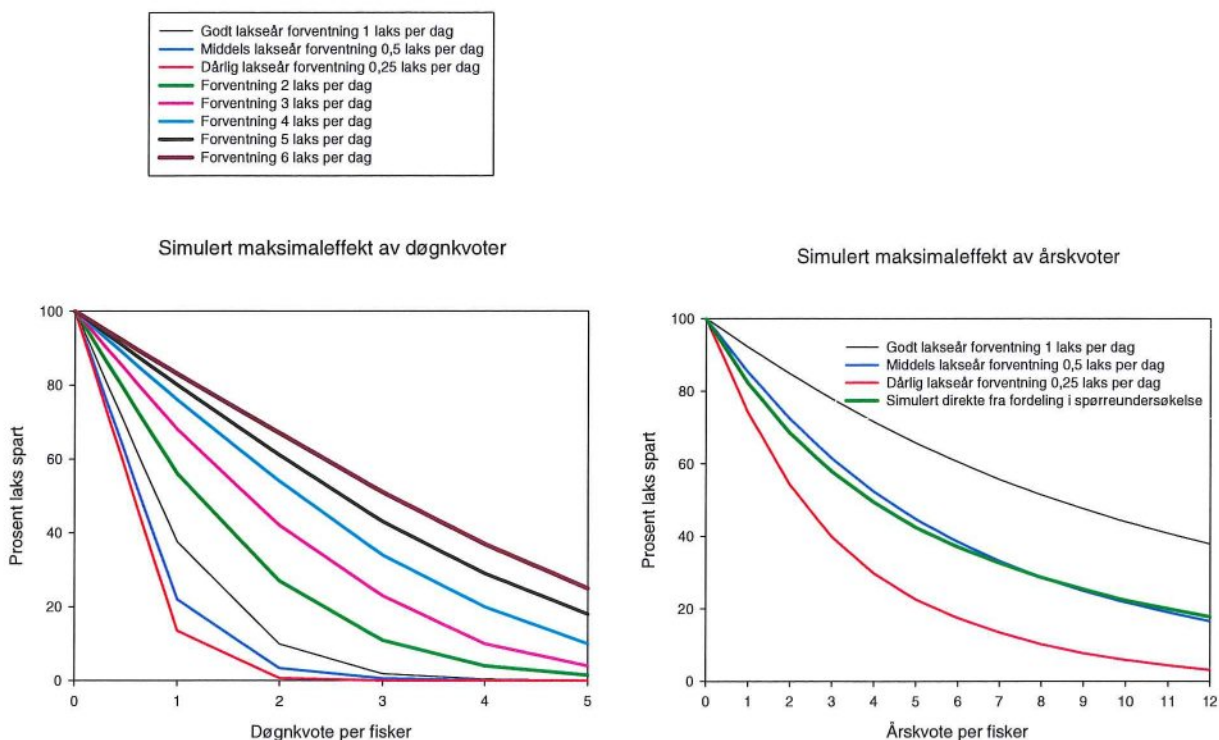
Kvina Elveeierlag foreslår også fisketid til 31. august og døgnkvote på 2 anadrome fisk. De foreslår å innføre sesongkvoter på 10 laks og 10 sjøaurer. Av laksene kan maks 5 stk. veie mer enn 5 kg. De foreslår tiltak for å stramme inn eller slippe opp reglene ut fra evaluering underveis i sesongen.

Vår vurdering

Organisering	Rettighetshaverne er delt i to lag, Kvina Laksefiskerier og Kvina Elveeierlag, som hver for seg er godt organisert. Lagene forvalter hver sine strekninger i elva. Et jordskifte er nå i avslutningsfasen og så snart dommen er rettskraftig vil elva bli forvaltet av ett lag.
Oppsyn	Godt.
Fangstrapportering	Meget god. God rapportering underveis i sesongen.

Begge lagene ønsker lenger sesong og døgnkvote på 2 laks. Vitenskapelig råd har endt opp med beskatningsråd 4 (redusere svært mye), men sier samtidig at beskatningen allerede er svært lav. Ut fra årets sesong mener vi at det ikke er nødvendig å redusere beskatningen ytterligere, men den bør heller ikke øke.

Å forlenge sesongen med ei uke i slutten av august vil ut fra fangsstatistikken 2004-2009 øke fangsten med 17 %. Når det gjelder effekten av å øke døgnkvota fra 1 til 2 laks så bruker vi tall fra NINA, jf. fig. 1. Hvis hver fisker i gjennomsnitt tar 0,25 laks i døgnet så vil fangstene øke med ca. 10 %. Hvis hver fisker tar 0,5 laks i døgnet økes fangstene med ca. 17 %. Vi tror nok at et tall på 0,25 er det riktige for Kvina sin del (det vil si at fiskerne i gjennomsnitt får laks hver 4. dag de fisker). Dermed vil fangstene øke med om lag 27 % (17 + 10) som følge av sesongforlengelse og økt døgnkvote.

Figur 1. Effekter av ulike kvotestørrelser. Data fra NINA rapport 545, 2010.

Effekten av å sette ut all laks > 7 kg vil, ut fra fangststatistikken i perioden 2006-2011, føre til at 15-29 % kilo laks blir spart til gytesesongen. (Vi mener det er riktig å regne kilo isteden for antall siden effekten på gytingen avhenger av størrelsen på laksen). Vi ser dermed at dette tiltaket vil veie opp sesongforlengelse og kvoteøkning i enkelte år, men årene sett under ett så er det ikke tilstrekkelig.

Effekten av sesongkvote på 10 laks hentes ut fra fig. 1. Hvis hver fisker får 0,25 laks pr. dag spares mindre enn 10 %. Tiltaket vil dermed ikke veie opp sesongforlengelse og økt døgkvote. Vi må ned på betydelig lavere kvote for å oppnå samme effekt.

Vi foreslår å beholde dagens fisketid (1. juni – 25. august). Men hvis det samtidig innføres utsetningsplikt for all laks > 90 cm (tilsvarende 7 kg) mener vi at døgkvota kan økes til 2 anadrome fisk. Vi er enig med lagene i å innføre forhåndsavtalte tiltak, men vi ønsker å drøfte dette nærmere etter høringa.

Lygna

Lygna elveeierlag foreslår å framskynde sesongstarten til 1. juni (15. juni i dag), mens avslutningsdatoen beholdes (25. august). De ønsker å fortsette med 2 fredningsdager (mandag og tirsdag) gjennom sesongen. De ønsker utsetningsplikt på all laks > 90 cm (ca. 7 kg), men samtidig mer lempelige kvoter:

- Generelt gjelder at 2 fisker under 3 kg tilsvarer 1 fisker over 3 kg
- Dagskort-kvoter: 2 laks under 3 kg, eller 1 laks over 3 kg. 1 sjøaure.
- Ukeskort-kvoter: 6 laks under 3 kg, eller 3 laks over 3 kg. 3 sjøaurer.
- Sesongkort: 40 laks under 3 kg, eller 20 laks over 3 kg. Samme ukesebegrensning som for ukese kort-kvoter.

De ønsker også midtsesongevaluering med mulighet til både å stramme inn og slakke opp på reglene ut fra bestandssituasjonen, og har konkrete forslag til hvordan dette kan gjøres.

Vår vurdering

Organisering	Tilstrekkelig.
Oppsyn	Brukbart.
Fangstrapportering	God. God rapportering underveis i sesongen.

Vitenskapelig råd har endt opp med beskatningsråd 4 (redusere svært mye), men sier samtidig at beskatningen allerede er svært lav. Ut fra årets sesong mener vi at det ikke er nødvendig å redusere beskatningen ytterligere, men den bør heller ikke øke.

Å starte sesongen 2 uker tidligere vil, ut fra fangsstatistikken i Tovdalselva som ligner svært mye på Lygna i vannføring og fangstutvikling, gi en fangstøkning på 8 %. Vitenskapelig råd regner at den reelle effekten av en utvidelse eller innkorting i starten av sesongen er om lag halvparten siden en del av fisken fanges senere, jf. rapport nr. 3b (2011). Dermed vil forventet fangstøkning bli på 4 %,

En sesongkvote på 40 (20) laks regner vi at ikke vil ha noen begrensende effekt ut fra fig. 1 ovenfor. Hvis vi regner at fiskerne i gjennomsnitt får 0,25 laks pr. døgn (som i Kvina) så måtte kvota vært betydelig lavere. Derimot vil begrensningen på ukeshavster kunne ha betydning. For fiskerne med ukeshav og sesongkort skal ukeshavskvota gjelde (6 laks < 3 kg eller 3 laks > 3 kg). Dette er i realiteten en innskjerping fra dagens døgnkvote på 1 laks, med størst begrensning for mellom- og storlaks. Vi tror likevel ikke at effekten på det totale uttaket vil være stor siden vi ikke forventer at mange av fiskerne klarer å fange mer enn 3 mellom- og storlaks i uka. Ut fra antagelsen om at hver fisker i gjennomsnitt bruker 4 dager på å få en laks antar vi at den begrensende effekten derfor er lik null.

Når det gjelder dagskort-kvota så vil uttaket av smålaks kunne øke siden det nå vil bli tillatt å ta 2 laks < 3 kg mot tidligere 1 laks. Hvis hver fisker i gjennomsnitt tar 0,25 laks i døgnet så vil fangstene øke med ca. 10 %, jf. fig. 1. Siden dette bare gjelder laks < 3 kg anslår vi at den reelle effekten er noe mindre, om lag 7 % økt fangst. Den totale effekten av sesongforlengelsen og kvotesystemet blir da 11 % (4 + 7).

Effekten av å sette ut all laks > 90 cm (7 kg) vil, ut fra fangststatistikken i perioden 2006-2011, føre til at 3-16 % kilo laks blir spart til gyttesesongen. Dermed vil det variere mellom årene om tiltaket veier opp både sesongforlengelse og nytt kvotesystem. Men utsettingsplikten vil veie opp for ett av tiltakene i de fleste sesongene.

Hvis det innføres utsettingsplikt for all laks > 90 cm og fisketida beholdes som i dag, mener vi det er rom for å ta i bruk det nye kvotesystemet. Vi er enig med laget i å innføre forhåndsavtalte tiltak, men vi ønsker å drøfte dette nærmere etter høringa.

Audna

Audna Fiskerettseierforening ønsker å opprettholde dagens fisketid, det vil si 1. juni – 31. august med 1 fredningsdag (torsdag) gjennom sesongen. De ønsker å heve døgnkvota fra 1 laks til 2 laks/sjøaure (= 2 anadrome fisk), men samtidig innføre sesongkvote på 50 kg laks/sjøaure (anadrome fisk) hvorav maks 2 kan være over 90 cm (> 7 kg). De ønsker også

midtsesongsevaluering med mulighet til både å stramme inn og slakke opp på reglene ut fra bestandssituasjonen, og har konkrete forslag til hvordan dette kan gjøres. Dersom det ikke er mulig å få døgnkvote på 2 laks ønsker foreninga å (i prioritert rekkefølge)

1. holde døgnkvota på 1 fisk frem til midtsesongevalueringa og deretter (fra 01.08) økning til 2 fisk med en oppnådd gytebestandsmålsetting på 125 % eller mer
2. å forlenge sesongen fram til 15. september etter midtsesongevalueringa med oppnådd gytebestandsmålsetting på 125 % eller mer

Vår vurdering

Organisering	God. Full organisering gjennom jordskifte.
Oppsyn	Brukbart. Foreninga vil hyre inn ekstra mannskap før neste sesong.
Fangstrappertering	Brukbart. Brukbar rapportering underveis i sesongen.

Vitenskapelig råd har endt opp med beskatningsråd 4 (redusere svært mye), men sier samtidig at beskatningen allerede er svært lav. Ut fra årets sesong mener vi at det ikke er nødvendig å redusere beskatningen ytterligere, men den bør heller ikke øke.

Vi bruker fig. 1 til å si noe om effekten av å øke døgnkvota fra 1 til 2 laks. Hvis hver fisker i gjennomsnitt tar 0,25 laks i døgnet så vil fangstene øke med ca. 10 %. Hvis hver fisker tar 0,5 laks i døgnet økes fangstene med ca. 17 %. Vi tror nok at et tall på 0,5 (det vil si at fiskerne i gjennomsnitt får laks hver 2. dag de fisker) er mer riktig for Audna sin del siden den har karakter av flomelv hvor fangsteffektiviteten øker kraftigere med gunstig vannføring enn i de andre elvene. Dermed vil fangstene øke med om lag 17 % som følge av økt døgnkvote.

I 2011 ville ei sesongkvote på 50 kg ha spart om lag 6 % av totalfangsten (tallene er gitt av foreninga over telefon). 2011 var en meget god sesong i Audna og vi forventer ikke at besparelsen ligger så høyt i en gjennomsnittsesong selv med døgnkvote på 2 laks. Hvis vi regner at fiskerne i gjennomsnitt får 0,5 laks pr. døgn så måtte kvota ligget på 12 laks for å veie opp effekten av økt døgnkvote, jf. fig. 1.

Effekten av ei kvote på maks 2 laks > 90 cm (7 kg) regner vi ikke at vil ha noen effekt da ytterst få av fiskerne får mer enn 2 storlaks i en gjennomsnittsesong.

Vi foreslår at sesonglengden beholdes som i dag, men at døgnkvota settes til 1 laks eller 1 sjøaure. For å oppnå 2 anadrome fisk på døgnkvota mener vi at foreninga må ta hardere i på andre tiltak for å veie opp den økte fangsten, for eksempel lavere sesongkvote. Vi er enig med foreninga i å innføre forhåndsavtalte tiltak, men vi ønsker å drøfte dette nærmere etter høringa.

Mandalselva

Mandalselva Elveeigarlag ønsker å åpne for sjøaurefiske i hele elva, ikke bare nederst, døgnkvota økes til 2 laks/sjøaure (= 2 anadrome fisk), sesongkvote settes til 50 kg laks/sjøaure (anadrome fisk) og fisketid 1. juni – 31. august i hele elva (i dag går fisketida til 15. september øverst i elva). Videre vil de starte et prosjekt for å øke gjenutsettingen til 15 % (9 % i dag) og få flere av fiskerne til å sette ut større fisk. De ønsker også midtsesongsevaluering med mulighet til både å stramme inn og slakke opp på reglene ut fra bestandssituasjonen, og har konkrete forslag til hvordan dette kan gjøres.

Vår vurdering

Organisering	Tilstrekkelig.
Oppsyn	Godt. Ble skjerpet inn før 2011-sesongen.
Fangstrapportering	God. God rapportering underveis i sesongen.

Vitenskapelig råd har gitt råd nr. 1 (ikke nødvendig å stramme inn) siden gytebestandsmålet er nådd. Laget har gjort beregninger som viser at de foreslåtte tiltakene ikke vil øke beskatningen. Å heve døgnkvota til 2 laks vil øke fangsten med 1000 kg, men sesongkvote, fiskestopp 31. august i hele elva og økt gjenutsetting veier opp effekten av døgnkvota.

Vi har god grunn til å feste lit til beregningene og foreslår at tiltakene blir gjennomført som foreslått. Vi er enig med laget i å innføre forhåndsavtalte tiltak, men vi ønsker å drøfte dette nærmere etter høringa.

Lundeelva

Lundeelva har hatt fisketid fra og med 15. juli til og med 30. september med døgnkvote på 3 sjøaurer og utsetningsplikt på all laks. Vi regner at bestanden av sjøaure er god og foreslår å opprettholde reguleringene.

Songdalselva (Søgneelva)

Søgne- og Songdalen elveeierlag ønsker å utvide fisketida til perioden 1. juni – 30. september (i dag: 15. juni – 30. september). De foreslår døgnkvote på 2 laks (i dag: utsetningsplikt på all laks) og ønsker å opprettholde kvota på 3 sjøaurer. De begrunner lang fisketid med at elva er ei typisk flomelv og at fiskeoppgangen gjerne er sein.

Vår vurdering

Organisering	Brukbar. Enkelte strekninger er ikke med.
Oppsyn	Godt.
Fangstrapportering	Brukbar. Mangler god rapportering underveis i sesongen.

Vitenskapelig råd har ikke gitt noen beskatningsråd, men sier at gytefisketellingene i 2010 viser at det er et høstbart overskudd dersom innsiget blir i samme størrelsesorden som i 2010. På denne bakgrunnen mener vi at det kan åpnes for et forsiktig laksefiske i elva.

Fisketida i Songdalselva er satt ut fra hensynet til sjøaurefisket. Fisketida for laks kan på ingen måte følge sjøaurefisket. Laksebestanden er under etablering og samtidig påvirkes den negativt på grunn av perioder med ugunstig vannkvalitet. Elva har imidlertid fortsatt en god bestand av sjøaure. For å imøtekomme lokale ønsker mener vi det bør være mulig å holde ei lang fisketid for sjøaure samtidig som det settes ei kortere fisketid for laks. Vi foreslår å opprettholde fisketida og døgnkvota for sjøaure, og sette fisketid for laks til 1. juli – 31. august med døgnkvote på 1 laks.

Otra

Otra Laxefiskelag foreslår å korte inn sesongen til 1. juni – 31. august (1. juni – 15. september i dag). De foreslår videre å holde døgnkvota på 2 laks, men innføre utsetningsplikt på all laks > 90 cm (7 kg). Hensikten er å styrke andelen av storlaks. De foreslår å øke sesongkvota til 25 laks for å øke fangsttrykket på smålaks. Laget ønsker midtsesongsevaluering med

mulighet til både å slakke opp på reglene ut fra bestandssituasjonen, og har konkrete forslag til hvordan dette kan gjøres.

De ønsker å kunne fiske sjøaure uten kvotebegrensninger.

Vår vurdering

Organisering	God. Full organisering.
Oppsyn	Godt.
Fangstrappering	God. God rapportering underveis i sesongen.

Vitenskapelig råd har gitt råd nr. 0 (bestanden tåler høyere beskatning) siden gytebestandsmålet er nådd med god margin. Laxefiskelaget har gjort beregninger som viser at de foreslåtte tiltakene vil redusere beskatningen. Til tross for rådet fra vitenskapelig råd legger altså laget opp til å redusere beskatningen.

Vi foreslår at tiltakene blir gjennomført som foreslått. Når det gjelder sjøaure foreslår vi at døgnkvota settes til 2 stk. i døgnet. Vi er enig med laget i å innføre forhåndsavtalte tiltak, men vi ønsker å drøfte dette nærmere etter høringa.

Tovdalselva

Nedre Tovdal Fiskelag ønsker å beholde dagens fisketid, men øke døgnkvota fra 1 til 2 laks der maks 1 kan veie over 4 kg. De vil innføre sesongkvota på 20 laks der maks 5 kan veie over 4 kg. Laget ønsker videre å øke døgnkvota på sjøaure til 2 fisk i hele elva, og de foreslår tiltak for å stramme inn underveis i sesongen hvis midtsesongsevalueringa skulle tilsi det.

Vår vurdering

Organisering	God.
Oppsyn	Godt.
Fangstrappering	God. God rapportering underveis i sesongen.

Vitenskapelig råd har endt opp med beskatningsråd 4 (redusere svært mye), men sier samtidig at beskatningen sannsynligvis allerede er lav. Ut fra årets sesong mener vi at det ikke er nødvendig å redusere beskatningen ytterligere, men den bør heller ikke øke.

For å kunne ha lang fisketid har laget hatt en ordning med at fangstene ikke skulle overstige 20 % av registrert oppvandring i Boenfossen. Oppvandringen blir registrert i en fisketeller i fisketrappa i Boenfossen. I 2011 lå tallet på over 40 %, men dette skyldes at fisketelleren var ute av drift i store deler av sesongen. Slik det var i sommer var det ikke mulig å styre uttaket etter registrert oppvandring. Vi mener i prinsippet at ordningen er god, men ut fra erfaringene denne sommeren foreslår vi likevel å gå bort fra ordningen. Dette betyr samtidig at reguleringene må legges på nivå med de andre elvene i fylket som har fått beskatningsråd 1, det vil si Audna, Lygna og Kvina.

For å kunne si noe om effekten av å øke døgnkvota fra 1 til 2 laks bruker vi figur 1. Hvis hver fisker i gjennomsnitt tar 0,25 laks i døgnet så vil fangstene øke med ca. 10 %. Hvis hver fisker tar 0,5 laks i døgnet økes fangstene med ca. 17 %. Vi tror nok at et tall på 0,25 er det riktigste for Tovdalselva sin del (det vil si at fiskerne i gjennomsnitt får laks hver 4. dag de fisker). Dermed vil fangstene øke med om lag 10 % som følge av økt døgnkvota. Siden dette bare gjelder laks < 4 kg anslår vi at den reelle effekten er litt mindre, om lag 8 % økt fangst.

En sesongkvote på 20 laks vil ikke ha noen begrensende effekt ut fra fig. 1. Hvis vi regner at fiskerne i gjennomsnitt får 0,25 laks pr. døgn så måtte kvota vært betydelig lavere for å veie opp effekten av økt døgnkvote.

Vi foreslår samme reguleringer som i Audna, det vil si at sesonglengden beholdes som i dag, men at døgnkvota settes til 1 laks eller 1 sjøaure, og at det innføres 1 dag i uka med fiskeforbud. For å oppnå 2 laks på døgnkvota mener vi at laget må ta hardere i på andre tiltak for å veie opp den økte fangsten. Et alternativ kan være å bruke telleren i Boenfossen så sant laget får denne opp å gå igjen, i kombinasjon med lav sesongkvote.

Sjøaure

Vi har brukbare data på sjøauresituasjonen i de store elvene. Etter at laksen kom tilbake ser vi at det blir mindre sjøaure i fangstene. Ungfiskundersøkelser bekrefter dette bildet. Vi tror dette skyldes at laks konkurrerer ut sjøaure. Men det har også sammenheng med at få av fiskerne fisker etter sjøaure slik at innmeldte fangster blir lave. I småvassdragene og i sjøen har vi ingen håndfaste data. Her må vi basere oss på meldinger vi får fra fiskere og andre lokalkjente folk. De fleste vi hører fra melder at det er godt med sjøaure både i sjøen og i småvassdragene. Havforskningsinstituttet sine data bekrefter dette bildet. Vi mener derfor at det kan åpnes for sjøaurefiske i vassdragene der lagene har foreslått det.

Vi er imidlertid skeptiske til å åpne fisket i flere småvassdrag. Dette er typiske flombekker hvor det er lett å fange fisk. Med lav innsats kan en stor del av bestanden fiskes ut. Vi foreslår å ikke åpne flere småvassdrag for sjøaurefiske.

Sjølaksefisket

Vitenskapelig råd har gitt følgende anbefaling for Agderkysten: «Det er sannsynlig at forvaltningsmålene for mange av bestandene som beskattes i fisket i denne regionen ikke er nådd og beskatningen bør reduseres betydelig. Oppnåelsen var bedre i 2010. Det er fem bestander i regionen som sannsynligvis ikke hadde et høstbart overskudd i 2010. Alle disse er under reetablering, og vurderingen av måloppnåelse er svært usikre i flere av disse i 2010 på grunn av den svært tørre forsommeren. En vurdering basert på at alle bestandene teller likt (ikke veid med gytebestandsmålene) ga samme råd.»

Retningslinjene sier at reguleringene i elvene og i sjøen skal stå i et rimelig forhold til hverandre. Vi har forsøkt å regne på hvor store innskrenkinger som er gjort i perioden 2007-2010, jf. vedlegg. Resultatet er som følger:

	Forventet fangstreduksjon som følge av strammere regler
Tovdalselva	53 %
Otra	5 %
Mandalselva	27 %
Audna	52 %
Lygna	69 %
Kvina	51 %
Sjøen	43 %

Som vi ser er innkrenkingene ikke så helt ulike i elvene og sjøen sett under ett.

Ser vi på fangstene de siste årene så har det blitt tatt noe mer laks i elvene, men vi tror den gode 2011-sesongen har slått best ut for sjølaksefiskerne siden de ikke har hatt noen

kvotebegrensninger. Mengden fisk som fanges er ikke imidlertid ikke et godt mål på forholdet mellom elv og sjø. Antallet fiskere og fiskeforholdene slår kraftig inn på statistikken.

Vi legger mest vekt på forventet fangstreduksjon. Ut fra tabellen ovenfor mener vi at dagens reguleringer i elvene og sjøen står i rimelig bra forhold til hverandre.

For elvene har vi, ut fra årets sesong, vurdert at det ikke er nødvendig å redusere beskatningen ytterligere, men den bør heller ikke øke. Dette gjelder også de elvene som har fått beskatningsråd 4 (redusere svært mye). Vi mener at det samme gjelder i sjøen, og foreslår å fortsette med de samme reguleringene som før, det vil si at kun kilenot er tillatt og at fisketida er 20. juni – 18. juli, med ukentlig fredning fra fredag kl. 18 til mandag kl. 18.

Sosioøkonomiske forhold

Næringsvirksomhet og rekreasjonverdi påvirker fiskereguleringene. Lagene melder at kortere sesong og lavere kvoter resulterer i færre fiskere som igjen gir lavere inntekter til grunneiere og lavere omsetning i det lokale næringslivet. Mange vil også oppleve redusert rekreasjonsverdi siden det bli færre anledninger til å fiske.

I 2009 hadde vi ei kort rundspørring til elveeierlagene for å kartlegge hvor mange bedrifter og butikker som hadde inntekter direkte eller indirekte fra fisket. Resultatene viste at dette gjaldt 80-90 bedrifter og butikker. I tillegg kommer inntekter til grunneierne direkte fra fisket. For overnattingsbedriftene vil lang sesong være gunstig, men for å oppnå dette må kvotene være lave. Lave kvoter vil imidlertid gjøre elva mindre attraktiv og redusere etterspørselen etter varer og tjenester.

Det er vanskelig å vurdere hva som er den beste kombinasjonen av sesonglengde og kvoter. Vi mener imidlertid at forslagene fra lagene ivaretar hensynet til næring og rekreasjon så langt det er mulig innenfor de rammene som retningslinjene setter.

Rømt oppdrettslaks

Tallene som Vitenskapelig råd har lagt fram viser at andelen oppdrettslaks har ligget under 5 % i alle elvene de siste 5 årene. Slik situasjonen er nå mener vi det ikke er behov for egne reguleringstiltak for å fjerne rømt oppdrettsfisk fra sjøen eller elvene, men det bør være åpning for å sette i verk tiltak hvis en situasjon skulle oppstå.

Innspill fra Lakserådet

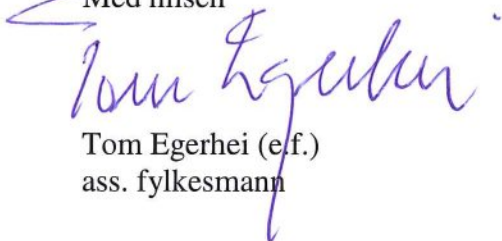
Lakserådet er vårt regionale fagråd for Aust- og Vest-Agder. Her sitter representanter for rettighetshaverne i elvene og sjøen, NJFF, SNO og begge fylkesmennene. Vi har hatt to møter, ett i starten av den lokale prosessen og ett for å drøfte fylkesmennenes forslag til reguleringer.

Rådet har følgende anbefalinger:

- Utgangspunktet for reguleringene bør være at beskatningstrykket ikke økes. Lakserådet anbefaler å bruke midtsesongsevalueringen og forhåndsavtalte tiltak for å slakke opp eller stramme inn underveis i sesongen. Lagene oppfordres til å bruke høringsrunden i november-desember aktivt og gi godt begrunnede innspill der det er behov for det.

- Dersom døgnkvota er 1 laks og 1 sjøaure så blir det fort spørsmål om fiskerne kan fiske videre etter sjøaure når laksen er tatt. Dette bør være avklart i forskriften. Generelt mener rådet det er bedre å si 2 anadrome fisk enn 1 laks og 1 sjøaure.
- Lakserådet oppfordrer lagene til å sette ut stor laks (> 90 cm, 7 kg) siden de betyr mye for rekrutteringen i vassdragene. Sjølaksefiskerne vil se på om det er mulig å få til slike ordninger i sjøen. Sjølaksefiskerne vil også forsøke å få til rapportering underveis i sesongen.
- Når det gjelder sjøaure mener rådet at regelverket i elv og fjord bør ses mer i sammenheng enn tilfellet er i dag. Som regel er det kvote- og fisketidsbegresning i elvene, men fritt fiske i fjorden. Rådet oppfordrer Direktoratet for naturforvaltning og Fylkesmannen til å se på saken.
- Lakserådet mener det bør være mulig å endre reguleringene i enkelte elver hvis bestandssituasjonen endrer seg, uten å måtte revidere hele den nasjonale forskriften på nytt.
- Lakserådet oppfordrer SNO til å ta initiativ til et oppsynsmøte med lagene før 2012-sesongen. SNO vil følge opp dette, og oppfordrer samtidig til enkle regler som er lette å forstå og kontrollere.
- Lakserådet etterlyser mer ressurser til lakseoppsyn fra statlige myndigheter. Lokalt SNO mangler ressurser til å følge opp regelverket med et tilfredsstillende oppsyn i elvene, nesten alt av ressurser til lakseoppsyn i dag brukes i sjø- og munningsområdene. Lakserådet ønsker at lokalt SNO gis ressurser til å kunne følge opp elveoppsynet og samarbeidet med rettighetshavernes oppsyn. Dette gjelder også viktige gytebekker hvor det ofte kommer meldinger om inngrep og utslipp som bør følges opp.

Med hilsen

Tom Egerhei (e.f.)
ass. fylkesmann

Ørnulf Haraldstad
miljøverndirektør

Vedlegg:

- Innspill fra rettighetshaverne i Sireåna, Kvina (2 stk.), Lygna, Audna, Mandalselva, Songdalselva (Søgneelva), Otra og Tovdalselva
- Føre-var prosedyre Sireåna
- Føre-var prosedyre Fedaelva
- Fangstreduksjon på grunn av strammere fiskeregler i Vest-Agder

Kopi uten vedlegg til:

Åna-Sira Elveeierlag	Jan Oddvar Trelsgård	Midtbø 37	4420	Åna-Sira
Feda elveeierlag	Kåre Hansen		4485	Feda
Kvina Elveeierlag	Georg Svindland	Brøvigkollen 15	4623	Kristiansand
Kvina Laksefiskerier	Hans Jørgen Hansen	Ytre Egelandsv. 33	4480	Kvinesdal
Lygna Elveeierlag	Svein Thorsland	Sveneik indre	4580	Lyngdal
Lygna Elveeigarlag II	Sigvart Gyberg		4590	Snartemo
Audna Fiskerettseierforening	Tore J. Lølandsmo	Egeland	4520	Sør-Audnedal
Mandalselvas Elveeigarlag	Erik Skjævesland	Skjævesland	4532	Øyslebø
Mandalselvas Fiskeriforening	Even Hedland	Stovelandsv. 120	4519	Holum
Kosåna Fiskeadministrasjon	Odd Stedjan	Svalåsryggen 6	4645	Nodeland
Lundeelva elveeierlag	Paal M. Kristensen	Leireveien 14	4640	Søgne
Søgne og Songdalen elveeierlag	Audun Abrahamsen	Stauslandstunet 4	4640	Søgne
Otra Laxefiskelag	Harald Endresen	Sødal Terrasse 65	4630	Kristiansand
Nedre Tovdal Fiskelag	Jørgen Birkenes	Rugslund	4760	Birkeland